

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

18. Inferuntur aliqua corollaria ex prædictis de Concupiscentia. Certitudo
illius doctrinae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

oidem.

bus fluxisse delirasset; absit, respondet sanctus A
 Doctor, ut in prius hominibus tanta innocentia
 tam impudens esset, sed nondum ierit, quod pude-
 rit. Peccaverunt, attonderunt, erubuerunt, operue-
 runt. & adhuc elamas nihil illi indecent, novumque
 senserunt. Hanc plang impudentiam etiam nimis in-
 credibilem, absit de aciem, Natus te Apostolus aut
 propheta sed nec victor dicit nec poeta. Ille quippe
 ipsi quibus quilibet videndi, sicut eleganter dictum
 videtur, semper fuit equa potestas, confundereatur
 tale aliquis dendum fingere quale tu credendum non
 confundere dispulare. Duo enim simul habitantes,
 quarum altera est optima, altera est pessima, velut
 in se convenientes atque conordes, innocentiam
 faceret atque impudentiam nullus victor pingere,
 nullus poeta canere audeat: Nec coram quiscumque
 ita de sensibus desperat humanis, ut etiam hoc sibi
 audendum, equam crederet potestatem, sed insanam

potius vanitatem. In hanc autem opinionis im-
 pudentiam quod non puderet primos homi-
 nes libidinosos feceratis cum qua creatos esse
 stagnebat, pura necessitate coactum, idcirco
 trepidum & reluctantem scientia & conscien-
 tia, proripisse Iulianum, ne scilicet fateri
 alioquin cogere primos homines sui Crea-
 toris vel operis ejus puduisse, in sequentibus
 Augustinus indicat. Videnus quod texerim, Adam
 & Eva, nimis insipientia est ad lucu quare, in
 impudentia ad lucu negare, quod senserunt. Nam
 tu quoque cum obstinatissime contradicas, ut no-
 adeo iudicasti, nihil aliud humanis occurrere sensu
 nisi concupiscentiam leui motum erubescens eos homi-
 nes in genitalibus regere voluisse, u perzomata erige-
 re ad latera conaveris: aut operis latu, ubi pecca-
 tores nihil mali sensisse contentis aut de formica no-
 datus quod magu. regendum esse consensu.

Handwritten notes in the left margin.

CAPVT XVIII.

Inferuntur aliqua corollaria ex prædictis de concupiscentia.
 Certitudo illius doctrinæ.

EX hoc ergo conflictu Iuliani & Aug.
 nonnulla magni momenti liquido pa-
 tent, quæ ad ea quæ de huiusmodi &
 ejus motibus superius disserimus cer-
 tius clariusque intelligenda, multum faciunt.
 Primo enim constat evidenter Iuliani
 illos æstuantis libidinis tumultuosos motus,
 quos post peccatum certissimus & castitate
 comprimimus, primis hominibus, velut ex
 Dei creatione procedentes, tribuisse, & pro-
 inde perfectissimè ex hac parte induisse pu-
 ra naturæ statum.
 Secundò eum agnovisse coram Deo motus
 illos inconditos concupiscentiæ genitalis dig-
 nos esse verendum: verumtamen sic Dei
 ereantis peritiam accusare vel honestatem
 ejus blasphemare videretur, dicere inafosse,
 quod primi homines membra illa tantolantia
 nuda ostentaverint, quam de aliqua libi-
 dinis naturaliter inserta scditate erubuerint.
 Tolerabilius enim ei videbatur impudentiam
 quam blasphemiam profiteri.
 Tertio intelligimus veram originem, cur
 nunquam ausus fuerit Iulianus motus illos
 libidinis qui naturam humanam in puris natu-
 ralibus creatam sequebantur, profiteri tur-
 pes, obscenos, illicitos, malos, sicut apertè
 rei veritas toties per Augustinum asserta di-
 cendos pestulabat. Nimirum verebatur ne
 simili profus modo in Deum blasphemus vi-
 deretur, siquid ab eo fateretur inhonestum,
 scdum, pudendum, illicitum, malumque
 profloxisse. Hanc enim blasphemiam ut ca-
 veret Manichæus, malum principium eorum
 causam esse statuit, quos malos esse, & per
 hoc Deo bono tribui nullo modo posse ex
 Christiana fidei norma non dubitabat. Hanc
 enim fidem notis bliferis verbis Apostolus
 tradit quando dicit, scio quia non habitas in car-

ne mea bonum. Et de concupiscentiæ motibus,
 quod noto malum hoc ago, id est concupisco, ut
 exponere solet Augustinus. Unde Augusti-
 nus libro quinto contra Iulianum: Sed qua-
 cumque te veses, puram naturam comminiscen-
 do, quacunque te saltas, quacunque undecunque
 colligas, inses, venies, spargas, contra quod con-
 cupiscit spiritus bonus non est bonum. Quod de
 concupiscentia se mox ex Apostolica doctrina
 dixisse proficetur: Vtique concupiscentia qua re-
 pugnat ut trahat, etiam si spiritu contra eam con-
 pifcente & resfiente non pertrahat, ac propterea
 concipiat pariatque peccatum, non est bonum. Et ipsa
 est de qua dicit Apostolus: Scio quia non habitas in
 me, hoc est, in carne mea bonum. Itaque alio in
 loco de concupiscentia disputans, utrum bon-
 na esset an mala: De voluptate carnis, inquit,
 hoc sentio quod sentit Ambrosius, inimicam saltem
 esse iustitie. Et confestim adjicit: Nam de
 Catholico agitur dogmate ac fide. Persida non su
 desertoris in te. Et infra in alio libro longè
 expressissimè & clarissimè: Vtrum malum non
 sit cui repugnanti consentiendum non est ne in suum
 pergat excessum, & utrum non ex ipsa & cum ipsa
 concupiscentia nascatur cui malum inesse illum ne-
 gas, per quod videlicet peccatum originale
 propagetur, hoc mir nos differat. In his quæstio-
 nibus Catholica veritate antiquitus tradita veritas
 impia novitas suffocatur. Itaque sapienter erectis
 condemnat in hac parte Iulianum: Quod si
 contra episcopos, pro isto, quam a te Deus averrat
 errore, quæsturus es, quid dicas & c. quod tibi erit
 Iulianus? Er paulò post: Quam velis bonum, cum
 defendat error tuus, ne scio quemadmodum adversus
 illum quemadmodum adversus malum concupiscat
 spiritus tuus. Cum ergo hanc fidem Iulianus
 ferre non possit & tamen hæresis Manichææ
 barathrum vellet fugere, alterum extremum
 excogitavit, ut motus illos ex Dei boni insti-
 tucio

tutione nobis inesse diceret, & ideo quia naturales, non esse dicendos malos, nec indecentes, ideoque neque primos parentes eorum in sua nuditate puduisse nec pudenda texisse. Augustinus est contrarius, omnino proficitur verum esse, quod si à Deo naturam humanam primitus condente promanasset isti turpes motus, neque malos, neque pudendos posse nuncupari, ne alioquin blasphemiam illa redicaret in Deum quod ipse esset autor tam horrendi mali, quo nullum in hac vita virtus acerbius patitur, quodque creatura velut honestior Creatore de operibus sui Creatoris erubesceret. Sed quia indubitata est Catholica fides motus istiusmodi di-

A splendere Deo, esse malos, illicitos, pudendos, inhonestos, ut extrema sit impudentia, de illorum sceditate non erubescere, invidetè concludit Augustinus commentum istud puræ naturæ in qua fatente Iuliano perinde, ut in præfenti statu, eadem esset carnis cum spiritu lucta, eadem libidinis cum virtute repugnancia, eadem erubescendi de tanta sceditate necessitas esse chimericum, impossibile ingratum & irreligiosum adversus Deum, neque posse nisi blasphemia opinione sustineri. Et merito sanè quisquis illum statum cum Iuliano velut possibilem ad huc tueri cupit, illud Augustini sibi in illo dictum exultimare debeat; *Vincat pudor tuus, eoque vincatur error tuus.*

Lib. 6, c. 15

Lib. 4, cont. Iul. c. 12.

CAPVT XIX.

Idem pudor in omnibus libidinibus etiam animi, tametsi remissior locum habet.

QUæ hæcenus de concupiscentia respectu puræ naturæ diximus, in libidine quidem illa carnali & obscenissima & notissima maximè vera esse patet, in omnibus tamen concupiscentiis contra spiritum militantibus quadam quidem obscurius, alia tamen evidentissime locum habent. Nam & in illis animus graviter rixatur & pugnat secum, & per illas nihil aliud nisi voluptates carnales appetit. *per a phrasim a postolicam, Caro concupiscit adversus spiritum,* & ideo nihil nisi peccare desiderat, quæ tamen desideria quia in illo statu sunt naturalia & ex institutione Dei, perinde necesse est esse licita & bona, & consensu creaturæ rationalis naturam sequentis approbanda & explenda. Accedit quod & pudor arguit eos ex institutione Dei non posse proficisci, ne opus Creatoris pudendum sit creaturæ. Nam & aliarum cupiditatum rebellionem erubescendam esse rationi, quæ partibus illis vitiosis ad nutum obtemperantibus imperare debet, tunc maximè patet cum valde exorbitanter animum hinc inde insipientibus commoverent. Hoc enim omnis probus erubescit, improbus majori probro non erubescit. Cur autem de illarum cupiditatum motibus minus quam de illius sceditissimæ libidinis obscenitate erubescamus, causa manifesta est, quia animus in ea neque sibi, ut non libeat, neque corpori, quod ei servili conditione subiectum est, ut non moveatur, imperare potest, quod in ceteris cupiditatibus non habet locum. Nam seipsum quidem superare non potest, ut

A non suâ cupiditate titilletur, corpus tamen non movet, nisi eum voluerit, & quantum voluerit. Ex quo efficitur, ut in corporis obtemperantis motu nullus pudor sit, in animi pugna tibi ipsi rebellantis exiguus. Quia si seipsum non superat dum concupiscit in vitus, etiam vice versa non nisi à seipso superatur: Quod quidem minus ei pudendum est, quam si corporis ei subiecti rebellique vinceretur, pudendum tamen esse non est dubium, ideoque esse non posse ex institutione Dei quæ de re præclare sanctus Augustinus in libris de Civitate Dei: *Verum tamen hæc libidine quæ nunquam magis erubescenda existit, quod antequam in ea nec sibi effraactè imperat, ut omnium non libeat: nec omnimodo corpori, ut pudenda membra voluntas potius, quam libido commoveat. Quæ si ita esset, pudenda non essent. Nunc vero pudet animum resisti sibi à corpore, quod ei natura inferiore subiectum. In alijs quippe affectionibus eum sibi resistit, ideo minus pudet; quia cum à seipso vincitur, ipse se vincit, etsi inordinato atque vitioso: quia ex his partibus quæ rationi subiectæ debent, tamen à partibus suis ac per hoc à seipso vincitur. Et mox iterum: Minus tamen pudet, eum sibi animus ex vitiosis suis partibus non obtemperat, quam cum ei corpus, quod alterum ab illo atque infra illum est, & cuius sine illo natura non vivit, volenti iuberique non cedit.* Quibus luculentè docet Augustinus etiam in ceteris cupiditatibus animo repugnantibus naturalis pudoris esse locum. Pudendum est enim animo inferiora superioribus in seipso pervicaciter reluctari.

lib. 14, de Civitate.

Ibid.

CAPVT